Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 35 (573) Неділя, дня 7. вересня 1930. Рік XII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ОРГАН НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУМКИ

Адреса Редакції і Адміністр. „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ Перемишль, Побереже 1/I. Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно 5·50 зол., піврічно 3 зол., чвертьрічно Для Чехії на рік — 72 к. ч., ½ — 40 к. ч., ¼ — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, ½ — 35 ф., ¼ — 20 ф. Для Німеччини — 10 мар. річно, ½ — 6 мк., ¼ — 3·50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, ½ — 50 б. ф. ¼ — 30 б. ф. Для Америки 2½ ам. долярів річно.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ: За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має пять шпальт анонсових) 0·30 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·20 зол. Дрібні оголошпо. 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші.
Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Інж. М. СЦІБОРСЬКИЙ.

Націоналізм і жидівство.

Українська опінія в більшости обмежується лише голим ствердженням неґативних рисів жидівства.

Отже варто поставити собі питання — чи вказані вияви жидівства — фанатизм, нахил до відокремлювання, матеріялізм, своєкористність і, нарешті, вороже ставлення до України — це є його „сім смертних гріхів“, яких воно позбавитися не в стані, чи може існують якісь можливости — що так скажемо — „змодифікувати“ жидівство і на основі цих модифікацій побудувати нормальні з ним взаємовідносини та співжиття?

На це відповість нам перегляд тих обєктивних та субєктивних умов, які сприяли витворенню тих питоменностей, носієм яких є сьогоднішне жидівство. Спинимося насамперед над питанням релігійного фанатизму та тенденції жидів відмежовувати себе від зовнішнього оточення. Не має сумнівів, що в цім напрямі рішаючим чинником виказалися по перше — ідеольоґічний зміст жидівської релігійної доґми, нетерпимої до інших доґм в своїй фільозофічній та обрядовій основі, а по друге — жидівський побутовий та звичаєвий консерватизм, який знаходить собі головне живло зноваж в основах релігії.

Але ці обєктивні, внутрішні причини в значній мірі підсилилися причинами та обставинами зовнішнього порядку. Ними є: старовинні антаґонізми з оборонцями апольґетами християнських доктрин, які позначилися в історичному аспекті затятою і крівавою боротьбою (вигнання жидів з Еспанії, середньовічні переслідування жидів, тощо) правні та загальні утиски, яких зазнало жидівство в пізніщий період, відмежовання християнського культурного та політичного світу від жидів і поступове зведення цих останніх на положення народу-парія, безправного, упослідженого та погорджуваного.

В наслідок цих обставин жидівство поволі у всіх країнах світу обертається в свойого роду замкнену касту, члени якої в свою чергу насичуються ненавістю та погордою до того оточення, в якому вони перебувають.

Співжиття жидів з населенням України теж оформлювалося після цих історичних взірців. Тиснене польською шляхтою, в руках якої воно було зручним оруддям проти українства, зненавиджене українською масою за свої послуги Полякам, — жидівство, замешкале на наших землях, в більшій своїй частині пізнійше переходить до складу Росії, в меншій до Австрії. В Росії відношення до жидівства поволі міняється — по формі, але не по змісті... Зі зміною старих форм суспільно-правного життя та морально-етичних поглядів на людську істоту, жидівство політикою царських урядів ставиться в умови „законної безправности“, стиснене залізним обручем ріжнородних заборон, обмежень, перешкод та всебічного відокремлення від решти суспільства. Такий стан тревав аж до 1917 року.

Бачучи проти себе всебічний наступ, — жидівство змушене було замкнутися в самому собі, аби врятувати себе від денаціоналізації та знищення своїх релігійних, культурних, звичаєвих та побутових основ.

Дореволюційний режім позбавляв цілковито жидів якої будь можности знаходити собі примінення в багатьох ділянках суспільних функцій, заборона служити на державній службі, адмініструвати, бути старшинами, перешкоди в одержанню високої освіти, неможливість придбання нерухомости у деяких районах і тд. і тд. Єдиним джерелом їхнього існування залишалася торгівля, ремісництво тощо. Очевидна річ що в цей бік звернулася ціла активність жидівства, яке до тогож має орґанічні нахили комерційної діяльности. Опанованя торгівлі в наших умовах для жидів було тим легше, що до революції в був. Росії був поширений на торгівлю досить оригінальний погляд, як на діяльність, понижуючу людську гідність, в наслідок чого освічені, інтелігентні та підприємчиві елементи суспільности рідко посвячували себе торговельній діяльности. Отже стан повної безправности, поруч з взаїмно плеканими почуттями расово-національної нетерпимости — в значній мірі сприяли витворенню так несимпатичного нам типу жида — „торгаша“ — дрібязкового, хижого, жадібного на використання іншого, зі своєю власною „кагальною“ моралю та своєрідним розумінням етики. В інших країнах, де жидівство користалося правами (Франція, Зєд. Держави, Англія) і мало змогу виявляти себе в ріжноманітних ділянках суспільної діяльности — ці відштовхуючі риси нашого жидівства виказувалися в значно меншому ступні. В цих країнах жидівство поступово втрачувало свій консерватизм, відокремленість і порівнюючи легко піддавалося процесам асиміляції серед свойого оточення.

З черги торкнемося питання ворожого ставлення жидівства до справи нашого національного визволення. Обсервація фактів каже з повною очевидністю, що переважаюча більшість жидів є настроєна до нас несприяючо. Де криються причини цього явища? Здавалобся, що якраз жиди — як упосліджена нація — мусілиб належно зрозуміти зміст і сенс наших національних інтенцій... Пояснення треба шукати в кількох моментах. В час російської революції передові верстви жидівства взяли в ній активну участь, стаючи на шлях тактики та співпраці з демократичними та соціялістичними московськими партіями, домагаючись для себе прав. Очевидно, що наколиб російська демократія виграла свою боротьбу з большевиками, жидівство булоб на боці демократії.

Большевицький переворот та його успіх потяг за собою найбільш радикально настроєні елементи жидівства, які з ним звязували найбільші соціяльно-політичні користи для себе. Рішаючою тут виказалася також жадоба цих елементів — раніще перебуваючих в умовах повної безправности — до влади і тих особистих користей, які давав для них комуністичний режім. Одначе великою помилкою булоб беззастережно приняти такі погляди, які схильні ціле жидівство вважати винним в підтримці большевиків.

Активно пристала до большевицької акції лише частина доктринерської інтеліґенції, деякі робітники, ремісничі учні, підмайстри тощо. Більшість же інтеліґенції і маси, як в містах так і на періферії, заховувалася будь невтрально, будь опозіційно до комунізму. Для жидівства в цілому, большевицька революція, яка несла з собою експропріяцію власности, зміну основ народньогосподарського життя, релігійно-звичаєвого побуту і тд. — була суперечною його інтересам, тенденціям та психольоґії.

Спеціяльно до українських змагань, жиди спочатку поставилися байдуже. Ставлення жидів до українського визволення різко міняється в бік явної ворожости з започаткованням хвилі погромів, *авторами* яких були безвідповідальні елементи, революція що їх винесла на поверхню життя. Двоє думок в справі цієї фатальної погромної акції на Україні бути не може!! Це справді є темна сторінка недавнього минулого, яка до тогож виказала свій безсумнівний руїнницький вплив в поставленні справи української державности на міжнародньому форумі. Ініціятори погромів виправдували їх як засіб боротьби з большевицько-настроєними елементами жидівства. Між тим в дійсности майже ніколи не вдалося дістати в свої руки дійсно ворожі українському визволенню, активні жидівські елементи. Вони завжди встигали відходити разом з большевицькою армією та владою. Залишалося ж на місцях мирне жидівське населення — отсі крамарі, кравці, шевці, годинникарі і т. д., які до революції і большевизму не мали жадного відношення. Вони і ставали жертвами погромницьких „державників“. Погроми зявилися поважною гальмою в налагодженні українсько-жидівських відносин. На Зах. Укр. Землях, де національна боротьба провадилася в рямцях законности і ладу і де не мали місця вияви погромної анархії — там відношення жидів до української справи в добу визвольної боротьби було дещо іншим...

Арештовання редактора Укр. Голосу.

В суботу дня 30 серпня перевела поліція ревізію в редакції Укр. Голосу і в приватнім помешканню редактора Е. Зиблікевича. Ревізія тревала від год. 5.30 рано до год. 10 п. пол. По укінченню ревізії поліція забрала деякі матеріяли до найновійшого числа, арештувала ред. Е. Зиблікевича і відпровадила його до команди поліції. Того самого дня вечером відставлено його до Львова.

Ревізії і арештовання в Перемишлі і Перемищині.

В суботу 30 серпня рано два рази приходила поліція до помешкання відвічального ред. В. Зиблікевича і розпитувала за ред. Пеленським. Того самого дня перевела поліція ревізію у Павла Ґенґала і Повха в Бушковичках та М. Ковалиська і С. Чорняка в Болестрашичах. По переведенню ревізії нічо не забрали натомість Ковалиська і Ґенґала поліція арештувала і відставила її до поліц. арештів в Перемишлі, звідки того самого дня перезено їх до Львова.

* * *

Як подає „Ґазета Польска“: в ночи з пятниці на суботу поліція перевела кількадесять ревізій в мешканнях укр. діячів, котрих контакт з УВО був без сумніву. Ревізії дали богато обтяжуючого матеріялу; знайдено богато компромітуючих документів і кореспонденції, оружа, муніції як також матеріялів, котрими підпалювано в останніх тижнях фільварки в Галичині. В висліді ревізій арештовано у Львові минулої ночі 20 провідників УВО котрі становлять штаб виротової акції. М. и. арештовано адв. Рудницького, студ. унів. братів Процишинів, урядовця Скрентовича, слух. політех. Галібея, токаря Чоловського. Назвиська других арештованих, зі взгляду на відбуваючіся в дальшім тягу арештовання, тримається в тайні. Рівночасно доносять з провінції що ревізії і арештовання перепроваджено в Тернополі, Станіславові, Стрию, Калуші, Коломиї і в богато инших містах Галичини. Матеріял обтяжуючий, зібраний в тракті ліквідування акції „виротової“ позволить на переведення дальших доходжень і дальших арештувань. В часі ревізії в мешканю одного з бувш. укр. послів, зауважено, що перед домом крутиться кількох молодих хлопців, котрі на вид поліції утікли. Функціонарі поліції іду чи за одним з них, трафили в підмійським лісі на криївку, в котрій знайдено 34 kg. матеріялів вибухових. Спроваджені спеціялісти-піротехніки по збаданю видали оречення, що матеріял походить з заграниці. Дотепер загалом арештовано у Львові двайцять осіб, а на провінції десять. Дальші доходження тревають“.

* * *

Дальше подає польська преса, що „в звязку з саботажами які в послідних тижнях були на порядку денним, приїхали до Львова віцеміністр внутрішніх справ Перацький з начальником виділу Сухенком. Віцеміністер Перацький відбув довшу конференцію з воєводою Ґолуховським а опісля з представниками поліції і подрібно інформувався про положення в Сх. Галичині“. Начальник виділу Сухенек скликав представників львівської української і польської преси котрим уділив інформацій о зарядженях влади проти саботажової акції в Сх. Галичині. М. и. сказав начальник Сухенек, що „ціль саботажової роботи є достаточно знана, а тимбільше, коли візьметься під увагу зближаючуся сесію Ради Ліґі Народів та конґрес нац. меншин. Влада, котра від початку докладно орієнтувалася в акції, постановила остаточно положити конець тій роботі. *Цілий штаб У. О. В. є вже в руках поліції.* Натрафлено на дальші сліди не тільки у Сх. Галичині але також в воєвідствах західних“. При кінци начальник Сухенек сказав що „уряд здавав собі докладно справу з ситуації, тому з поручення Презеса Ради Міністр. Пілсудского прибули до Львова віцеміністер внутрішних справ Перацький і начальник Сухенек, де відбули конференції з воєводами“.

Розвязання польського сойму і сенату.

В суботу 30. серпня ц. р. Президент польської держави видав декрет, силою котрого, на підставі арт. 26. уст. 2 і 3. Конституції, розвязав на внесення Ради Міністрів польський сойм і сенат. Декрет цей назначає рівночасно речинець нових виборів: **до сойму на день 16. листопада 1930 р., до сенату на день 23. листопада 1930 р.**

Мимо ріжних поголосок, які від довшого часу кружляли, всеж таки декрет про розвязання сойму стався великою несподіванкою для послів, які як подає „Хвіля“ прибували в дні 30. VIII до Варшави по посольські дієти. Рівнож поодинокі клюби скликали навіть клюбові засідання. Та вже о год. 10 передпол. доручено презідії Сойму декрет Президента про розвязання Сойму. Характеристичним видається це, що відомости о розвязанню Сойму почали надходити не зі столиці а противно з провінції. Іменно посли, які приїздили з провінції до сойму, оповідали, що на зелізн. стаціях при касах комунікували їм, що Сойм розвязаний і тим самим посольські леґітимації стратили свою важність. — Того самого дня пополудні зібралося кілька клюбів, щоби застановитися над новою ситуацією. Після цих засідань президії поодиноких клюбів видали комунікати, в яких стверджують, що розвязання сойму повинно було наступити вже скоріще, бо ситуація витворена в послідних часах була вже невиносима. — Рівнож в попол. годинах зібрався політичний комітет Центроліву, який радив тайно і ніяких комунікатів не видав. Панує однак між деякими клюбами Центроліву, стремління до утворення спільного виборчого фронту враз зі спільною лістою на чолі з маршалком Дашинським.

Sygn. III. 1|Pr. 40|30|2. Wyciąg z Dziennika ogólnego posiedzenia Sądu okręgowego w Przemyślu z dnia 23. sierpnia 1930 r. Nr. 111. — W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych, na posiedzeniu niejawnem dnia 23. sierpnia 1930 po wysłuchaniu Prokuratora okręgowego, na mocy §§ 489 i 493 ust. p. k. z r. 1873 orzekł: 1) że treść artykułu umieszczonego w Nr. 33 wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodycznego „Ukraińskij Hołos“ p. t. „W ohni hartujetsia krycia“ w ustępie od słów „Swidomiść bankructwa“ do słów „naszych zemlach“, 2) treść artykułu „Syła i zasoby wyszczoi cywilizacji“ w ustępie od słów „Oś wony“ do słów „uczenykiw - ukrainciw“, 3) treść artykułu pt. „Hajdamacka bomba w dworku szlacheckim“ od słów „i w kińcy“ do słów „cywilizacyjnoi misji“, 4) treść artykułu pt. „Presowa nahinka na monastyr w Unewi“ od słów „Tilki pid Polszczeju“ do słów „w Monastyri OO. Studytiw“, — zawiera ad 1) znamiona występku z § 300 i 302 uk. i przekroczenia z § 308 u. k., ad 2) znamiona występku z § 302 u. k. i z § 308 u k., ad 3) znamiona występku z § 302 u. k. i przekroczenia z § 308 u. k., ad 4) znamiona przekroczenia z § 308 u. k. i z § 491 493 u. k. i art. V. ust. 3 ustawy z 17. XII. 1862 Nr. 8|63 Dz. up. — 2) konfiskatę powyższego numeru czasopisma „Ukraińskij Hołos“ jako usprawiedliwioną zatwierdza się. 3) że rozpowszechnianie rzeczonych artykułów jest wzbronione. 4) Natomiast uchyiić zajęcie, o ile ono dokonane zostało z powodu umieszczenia w tem czasopiśmie artykułu pt. „U W.O. pidpałyła folwark pid Zbarażem“ od słów „szczo wsi ti“ do słów „obezpeczenja“. — Zarazem poleca się Redakcji czasopisma „Ukraińskij Hołos“ by po myśli § 20 ust. pras. z dn. 17 XII. 1862 Nr. 6 Dz. ust. państw. austr. z r. 1863 treść tego orzeczenia — bez powodów — na pierwszej stronie najbliższego numeru swego czasopisma bezpłatnie umieściła. — Baldini m. p. — Za zgodność: підпис нечиткий.

ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ.

Проблєма безробіття в Европі.

Европа переживає економічну крізу — крізу надвиробництва. Виявилося, що за часи війни промисловість настільки розвинулася, а населення настільки збідніло, що величезна маса продуктів, що їх викидали на світовий ринок европейські фабрики і заводи, залишилися невипроданими.

Одною з причин такого стану річей був також повоєнний зріст націоналізму, який примусив численні европейські і позаевропейські країни, що раніще не мали своєї власної національної продукції і жили з виміни своїх сирівців на вироби промислових европейських держав, вжити всіх можливих засобів для створення своєї власної промисловости, щоби в той спосіб зискати собі економічну самовистарчальність і незалежність. До таких країн належать в Европі нові держави середної Европи, Балканські держави, а головне Індія, Єгипет і держави південної Америки.

Другою причиною економічної европейської крізи треба вважати зникнення для европейської промисловости такого величезного ринку, який називався колись Російською Імперією, а тепер СССР. Половина Европи і величезна частина Азії залишилися поза розрахунками европейських промисловців.

В наслідок такого стану річей наступило страшенне безробіття в найбільш промислових країнах Европи, як в Анґлії і Німеччині. Уряди цих країн намагалися зарадити лихові шляхом навязання торговельних зносин з большевицьким урядом. Досі, як відомо, сі намагання жадних успіхів не приносили, бо большевицький уряд зацікавлений не в тому, щоби купувати, але в тому, щоби продавати. І се з богатьох причин.

Перш за все причини економічні: большевицький уряд не роспоряджає грошевими засобами, які дозволяли би йому переводити великі купна за готові гроші, і тому він обмежується лише тими купнами, що він їх може перевести шляхом кредитів. Така операція для західно-европейських урядів незвичайно небезпечна. Вона принесла вже Німеччині кольосальні шкоди, — і як що сі кредитові операції знаходять ще охочих в Европі, се являється лише ознакою дійсно траґічного стану річей і очайдушної рішучости йти на ризико, що затягнені довги сплатять коли не большевики, то бодай їхні спадкоємці.

Крім того, большевики для своєї „пятилітки“ потребують кольосальних грошевих засобів, що їх вони можуть здобувати, лише вивозячи на продаж все, що може бути вивезене. Большевицька валюта знову з нестримною силою котиться в низ, і большевицький уряд не має жадного інтересу продавати свої вироби в середині, щоби отримувати за них власні безвартісні папірці. Для здобування грошей в середині їм служать краще всякі примусові „позички“ та постійні труси у підозрілих спекулянтів „кулаків“ і „контрреволюціонерів“, яких розстрілюють або висилають на Соловки, а ціле майно конфіскують.

Тому весь крам, що його виробляють робітники на заводах та фабриках, не кажучи вже про сирівці — хліб, вугіль, залізо, ріжні мінерали, нафта і т. д., — все кидається на західно-европейський ринок, збільшуючи таким чином европейське надвиробництво і викликуючи в деяких галузях промисловости справжню паніку. Річ в тому, що большевики, хоча і потребують грошей в планетарному розмірі, — а може власне тому, що потребують — не звертають великої уваги на ціну своїх виробів і дуже часто продають їх навіть далеко нище власних коштів виробництва.

Аби продати! До тогож вони можуть не звертати жадної уваги ані на заробітну платню, — зводячи її до ледве можливого рівня і вживаючи не рідко примусової праці величезних громад політичних вязнів, ані на дійсні витрати капіталу на збудовання примисловости. Большевикам нема часу ждати, щоби їх нова промисловість могла себе торговельно виправдувати, вони мусять використовувати момент, розуміючи дуже добре, що їхня єдина надія — се можливо якнайбільше погіршення економічної крізи в Европі та можливо більше поширення безробіття.

Европейські кредити, що, на гадку европейських капіталістів, мали би йти на здобуття ринку в СССР і на зарадження лихові власного безробіття, большевики вживають не для внутрішніх потреб населення — до якого їм цілком байдуже — але для побільшення продукції виробів на закордонний ринок і на дальшу дезорґанізацію економічного життя Европи.

Певно, що така гра довго продовжуватися не зможе. Большевики не можуть відмовитися від своєї системи вивозу виробів, бо лише вона дає їм фінансові засоби на дальше переведення пятилітки і дає єдину надію на революційний зрив в Европі безробітних мас, а Европа натурально не зможе довго терпіти конкурентки, що руйнуватиме їй останні економічні можливости.

ПАМЯТАЙТЕ ПРО ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТА!

Куди привели?

Вибори до першого варшавського Сойму і Сенату застали Волинь зовсім непідготовану. Тільки завдяки невтомній праці і енерґії певних одиниць вдалося зорґанізувати українські землі під Польщею і дати тоді такий блискучий відпір першій польській офензиві на т. зв. „Креси Всходнє“.

Та гарячкова і поспішна підготовка виборів відбилася відємно у першу чергу на персональному складові українського представництва. Це виявилося в дуже скорому часі. Деякі посли самі зрозуміли необхідність для себе відійти від політичного життя, до якого багатьох із них покликав випадок, деяких голосна компромітація примусила зректися політичної ролі, деяких же ані їхнє неуцтво, ані повна нездібність ані компромітація не змусили кинути ролю політичних „батьків народу“, яка їм дуже припала до вподоби.

Повіривши з того часу у свої здібности і післанництво керувати політикою українського народу, вони стали ліпити нові ідеольоґії, переходили усякі табори, усі орієнтації.

Почавши від незалежницько-українського руху, який і висунув їх на чоло національно дозріваючої маси, вони замість сповнити свій обовязок і чесно відійти, спекулювали народнім довірям, гандлювали гаслами, а блукаючи самі на манівцях, вели за собою на манівці волинського селянина.

Зі самостійників-Українців ставали московськими аґентами, а тратячи цим ґрунт в масах, ратувалися „національним ухилом“, щоби потім разом з патроном „єретичних“ думок Шумським кланятися і бити поклони перед єдиним і праведним III. інтернаціоналом Сталіна.

Хотячи підлеститися усім, вони пробували погодити скристалізовано-чисту ідею української державности з імперіялістичними плянами інтернаціональної Москви, селянсько-власницькі стремління з „колгоспом“, вихованих собою доморослих безбожників з Церквою і т. д.

Демаґоґічні спроби провідників дірватися керми і знову безконтрольно визискувати масу, мали на цей раз той успіх, що маса охолонула і зрозумівши бездушність, безідейність „провідників“ — кинула їх. Тепер недавні головачі — „забуті великости“ стараються нагадати про себе, знову використати момент. Але даремно...

Зачуваємо, що політичні банкроти М. Чучмай і С. Козицький носяться з думкою заснувати на Волині нову партію.

Це власне ті самі, що перебули дослівно весь вище накреслений шлях. Віднайдені випадком в 23 році — вони ніяк не хочуть повірити у свою нездарність, у своє повне політичне неуцтво, у свій фатальний вплив на українську справу.

Це ж ті, що в „радісній творчости“ позасновували на Півн. Зах. Землях з десяток партій, стільки ж ґруп і орієнтацій: „Сель-Союз“, „Сель-Роб“, „Сель-Роб-правиця“, залицяння до „Сель Роб-Єдности“, оферти радикалам і так без кінця.

Це ж ті, що законтрактувавшися в більшовицькому посольстві кокетували з українським національним рухом, зводячи на нівець працю таких установ як „Просвіта“ на Волині.

Це ж ті, що задля впливу в одному селі диригували церковним хором і брали участь в Церковному Зїзді, а рівночасно задля інших „ідейних“ вимог пропаґували безбожництво.

Ті, що провалювали кожну українську справу, за яку бралися. Вони живили масу кличами, що вічно були зі собою в незгоді, обіцяючи рай (тут на землі), не вміючи одночасно довести хоч одної справи з всевладним поліцаєм на селі до кінця. Ці „народні трибуни“ в дійсности нічого абсолютно крім затуманення голов масі не дали, хоч вистарчало у них відваги довгі роки вести її. Куди ж врешті привели? До якої мети провадили?

Завівши здеморалізоване ними село у суперечности життя, утікли з потопаючого корабля, кидаючи його на поталу іншим подібним до них дурисвітам.

Дійсно терпеливий український народ!

Але усьому буває кінець. Урветься і терпець у туманених Чучмаями і Козицькими людей.

Тому ми дуже сумніваємося чи прийде на Волині до заснування ними „нової партії“. Правда, коли вистарчило у цих людей нахабства при перевиборах на Волині аґітувати за формально і фактично розвязаною 8-кою, бо, мовляв треба товаришеві Козицькому сенатський мандат, то може й вистарчити безличности на заснування партії. Треба-ж десь головувати! Тим більше, що жадна з існуючих партій цих житєвих інвалідів до себе не прийме.

Тільки ми певні, що карієра цих панів, як і п. посла Лаврина Серветника скінчена.

Шкідливість деяких їхніх потягнень, переростає усі можливі границі. І коли у них бракне свідомости цього, усвідомить це їм — хто інший.

Матеріяли для українського громадянства про цих осіб — у нас!

Ервин.

Новий воєвода і староста у Львові.

На днях зістав іменований львівським воєводою Наконечніков-Клюковскі, який дотепер займав становище станіславівського воєводи. На його місце в Станиславові сповняє обовязки воєводи бувший начальник Виділу Ягодзінскі. — Рівнож у Львові обняв урядовання новоіменований староста ґродзкі Ґалліяс.

Орґанізуйте „День Студента“.

Товариство Прихильників Освіти у Львові повідомляє, що дозволи на збірку у воєвідствах тернопільському і станиславівському будуть видані вже в найблищих днях. Виділ Товариства просить все українське студенство, поодиноких студентів і орґанізації, і старше громадянство почати вже тепер заходи для підготовлення збірки, яка відбуватиметься тільки в одному дні. Просимо орґанізувати місцеві й окружні збіркові Комітети та зголошуватися до канцелярії Товариства (Львів, Супінського 21.) за збірковими листами і леґітимаціями.

Підчеркаємо що збірка на допомогу українському студенству треватиме тільки один день Тому українське студенство мусить перевести цю збірку так інтенсивно й орґанізовано, щоб вона дала стільки потрібні фонди на необхідну поміч для незаможнього студенства і студенських Товариств протягом цілого шкільного року.

Старше громадянство просимо допомогти студенству у підготовленні збірки своїми заходами, а де студентів немає занятися ласкаво зорґанізованням збіркових Комітетів.

Спец. недуг внутрішних і дитинних

Др. Бернард Блех

повернув

і ординує як давнійше ул. Францішканська ч. 1. тель. 271.

Кварцева лямпа — Лямпа Sollux.

Ф. КРУШИНСЬКИЙ. 11)

ГЕРОЇ ЗАКАМАРКІВ.

(Сучасний український вертеп).

Далі, ґен. Вовк торкається причин такого стану і вказує, як на найголовнійшу — внутрішне тертя поміж вищими керовниками. Не варто зупинятися на решті отого рапорту, який на ті часи був дуже обережним і скромним. Здержаним і скромним, бо оті сльози і кров, про котрі пише, тоді потоками лилися. В таборі панувала така страшна нужда і злидні, що сотники і полковники, не кажу про менших, буквально голим тілом світили та з виснаження гойдалися від вітру наче патички. Розпач сягала так далеко, що найповажнійші люде продавали з себе сорочку, щоб купити шматок хліба. В ночі тікало кількох відважних через дроти на волю, але не дуже далеко втікали: заповнювали тюрми блищих міст та місточок.

В самому Каліші на Липовій вулиці поліції ледви вдалося врятувати від самосуду юрби козака нашої армії, що втік з табору і не втримався від спокуси, стоячи перед вітриною маґазину: вкрав шматок хліба і кусок ковбаси. В місті часто траплялись випадки, коли нашим козакам тикали в руку милостиню перехожі, до того нужденний і жалюгідний був в них вигляд.

А в таборі в цей саме час, наче фурія, бавилося начальство; наше і польське. Що тижня улаштовувалися забави, відбувалися пітики, возами вивозили крадений цукор, каву і т. п. до міста, а комісаж Щепанський чи там інший — обїздив приватні помешкання наших старшин і підглядав гарних жінок...

І в цій вакханалії розтрати і розпусти — єдине радило лихові — Коцько зі своїм осликом. Що дня, а то і кілька кратно в день вивозили на кладовище до Щипюрна героїв „Зимового Походу“. Зпочатку зі священником, а після вже без жадного обряду, як худобу, клали до неглибокої ями ледве присипали землею, ставили казьонного хреста, писали табличку і на цьому заспокоювали свою невибагливу совість.

А в таборі, як каже ґен. Вовк, — „росла розпач, повна зневіра й тиха злоба — ненависть до влади, команди і уряду...“

2.

Дорогу фарисеям.!

Покійний Головний Отаман ще в 1923 р. був думки, що українській еміґрації треба дати вільні крила: вона сама собі дасть раду. Світ великий, а перейшла вона такий важкий шлях і патріотизм її остільки глибокий, що знайде в собі силу духа й відпорність, аби не згинути й бути корисною для Батьківщини.

Тому Головний Отаман радо вітав утечу молоді до шкіл, виїзд до Франції та інших країв і бажав, аби табори, оте джерело занепаду й деморалізації, як найшвидше опорожнити. Рівнож бажав, аби охочі верталися на Україну та в міру своїх сил працювали там для нашої справи. Отже, необхідно було, аби наша еміґрація закінчила як найшвидше оте своє розселення.

І дійсно, від часу, коли ці думки почали переводитись в життя, становище нашої еміґрації значно покращало. Лише в свобідних зносинах з людьми, в вільнім виборі праці і пристосованні до загально-европейських обставин життя — був рятунок. Все, чого табори не проковтнули і не скалічили, могло ще врятуватися і бути корисним справі визволення України.

Але 25 травня 1926 р. нитка життя С. Петлюри перервалася. Авторитету і слова С. Петлюри не стало. Одночасно з цим забракло й живого критерія оцінки минулого та крівавого досвіду його.

— — — — — — — — — — — —

Щиро й глибоко молилася в церкві українська еміґрація за душу Того, котрий вів її, страждав і надіявся разом з нею.

Жінки і діти плакали, в них ще бодай сльози лились. Старшини і козаки вгинались під тягарем самої свідомости великого нещастя. Стояли з опущеними головами, наче соромилися, що так необачно втратили Отамана.

Коли ото серед найбільшої тиші, хтось почав розштовхувати нахабно ліктем сумну громаду в церкві. Хтось протовплювався наперед, на самий вершок, під самісенький вівтар. Вийшов наперед, став на коліна, низько, низько схилив голову і почав бити поклони. Після кожного поклона підносив високо, високо голову, хрестився широким, замашистим рухом, знов бив поклони, знов підносив високо голову й ще ширше, ще більш замашисто хрестився.

Сумна громада не відразу піднесла очі, але коли їх піднесла то й дух затаїла з подиву: напереді, били поклони й молилися за всіх, христилися за всіх, — Сальський, Шандрук, Кущ... Найзавзятійщі вороги, ті, що вважали С. Петлюру „злим духом України“... Ті, що приписували йому всі поразки, що за життя активно з ним боролися. Маленькі, мізерні карлики, що це щойно тільки усвідомили свою ролю.

І скрізь, широко маніфестували своє фарисейство...

Брались, комусь доводити, що Отамана не стало, а його діло живе, що дух Отамана став їм надхненням, їх вірою... Виривали з щирих козацьких рук прапори й бились в груди, що тільки вони вірні слуги, Богові, тільки вони щиро йому моляться.

І взялись довершувати Отаманове діло.

3.

На хрестинах.

Отож, почав народжуватися для української еміґрації в Польщі, новий правопорядок. А що Каліш чомусь завше терпів за трьох, то й новий порядок найбільше йому дався в знаки.

Правду кажучи, на перших початках, Андрій Миколаєвич свою владу поза Калішом і не пробував установлювати, тому що це мало трохи й небезпечної сторони. Ні краківська ні познаньська, ні станіславівська, ні інши українські еміґрантські громади особливим „патріотизмом“ для „тимчасового отамана“ не визначалися. Не визначався цим „патріотизмом“ і Каліш, але хто його буде про це питати? Він завше був на „воєнному“ положенню.

Андрієві ж Миколаєвичу ходило, головним чином, про встановлення своєї влади між військом, тоб-то в таборі. А там і море по коліна, коли військо визнає. Звичайно, кожному отаманові личить починати завше тільки з війська. Так і тут.

Породини не були складні. Тим більше, що на повитуху було запрошено тогож таки начельніка Сухенка, який умів в цих справах обертатися.

Хоч Сухенек не визначався ніколи знанням акушерії, робив це завше по бабському не науково. Йому взагалі завше ходило тільки о це, щоб бодай що небудь народилося, аби була бодай видимість ідеї польсько-українського союзу, а про самий союз час подбає. Ходило о те, аби хоч щось на його терені прибуло. Бо грозило, що й рештки видимости повтікають та й ідею союзу занесуть зі собою.

Через те новонароджений був кволий, мізерненький, от от не витримає і дуба дасть. Отож на ґвалт треба було хрестити.

Тут і виявилася ціла драма, якої спочатку не обраховано як слід.

В людях глибоко закорінилися старі пересуди. Їм обовязково треба викласти про все: хто батько, чи породілля причащалася, яка саме баба приймала і тому под. дрібниці. Словом, люди вимагали публичности навіть у такій делікатній справі. А публичности власне, і не було: все обійшлося тихо, наче в секреті. Це й стало предметом ріжних міркувань, здогадів, підозріння... А в таких випадках можна завше докопатися до ріжних річей навіть до самої правди.

Ось чому хрестини новородженого викликали таку голосну опозицію і стали справою наглою, за всяку ціну. На хрещенного батька було запрошено першого, хто був під рукою — Володимира Петровича Сальського. А Сальський, як чоловік військовий, по свойому до цілої справи і поставився. Але все таки не вдалося.

Новородженого назвали без всякої підстави „тимчасовим“, його хрестини викликали великий гармідер. Признання він не здобув, а ціла справа стала предметом нездорових пльоток, сильної ворожнечі в цілій родині і навряд чи при такій опіці новороджений витримає.

(Продовження буде).

Що чувати в світі?

Воєнний і виїмковий стан в СССР. Цілий СССР є сьогодня порізаний і поділений на безліч внутрішних фронтів. Фронти індустріялізації, колективізації, протикулацькі, протиспекулянтські, протирелігійні, протиухилівські і. т. д. і т. д. Існують ударні бриґади і штурмові куріні на усіх тих фронтах. Лунають воєнні накази про наступ на усіх фронтах або лише на якомусь одному участку Переґруповуються сили і то в найбільш неймовірний спосіб. Цілі ґрупи селян перекидується на фабричні чи копальняні роботи, а копальняних робітників висилається як економів і наглядачів до сільських сколективізованих господарств. На „закріплення поодиноких позицій“ на фронтах стягається звідусіль ріжного рода матеріял і так як в часи війни вояки розбирали хати для зладження окопів, так само тепер в СССР розбирається і нищиться церкви та поголовно й гробівці по цвинтарях і цей матеріял тягнеться на будову фабрики-позиції. Цілий край, що опинився поміж фронтами живе злиденно на картки і ледво клигає, бо гріш страшенно обезвартнений, товарів нема, люде на фронті дістають свої мізерні пайки наче жовніри в останніх роках і місяцях великої війни. Разом з упадком вартости гроша і появою безлічі все нових паперових грошей народ ховає срібло так що воно взагалі зникло з обігу. В звязку з переховуванням срібла множаться щораз більше розстріли за „спекуляцію“ і переховування. Ось образки зі сучасної дійсности в СССР, що зробився одним великим воєнним табором зі своїми фронтами, вічними поготівлями, воєнними наказами, розстрілами, „спекулянтами“ ударниками, дезертерами, а найважніще зі своїми жахливими злиднями голодом, роспукою і настроями, що родять гасла і кличі: війна большевицькій війні, то з воєнним і виїмковим станом. У вересні припадає саме замкнення третого господарського року такзваної пятилітки. Замкнення білянсу трилітного „змагання за добро працюючих мас і перемогу соціялізму“ показує, що лише большевицьке лицемірство може так покпивати собі зі своїх горожан і тих же самих працюючих мас. Бо замість добробуту мас і перемоги соціялізму прийшла перемога ледарів, кровопійців і галапасів — большевицько-московських чекістів, а замість добробуту — повне ожебрачення. І власне цей дійсний стан доводить до формовання в СССР, попри усі інші, двох головних фронтів: теперішних командуючих чекістів на горі і поневолених, голодних і ожебрачених мас в низу. Поміж обидвома цими фронтами йде вже сьогодня явна боротьба і приготовання до ґенерального зудару. Лінія цього фронту біжить поміж містом і селом. Є випадки, що селяне зрадники перебігають і опинюються на міських позиціях, але бувають теж перебіжчики з міських позицій на селянські. Обидва фронти зарисовуються щораз сильніще, бо щораз сильніще виступають розбіжности інтересів поміж ґенералами і військом. Противенства ці що далі все загострюються і сьогодня нема сили в СССР щоби могла довести до злагіднення цих противенств. Одинока сила що їх може усунути, це внутрішна протимосковська і протибольшевицька революція і в її напрямку спрямовані є усі зітрила настроїв поневолених працюючих мас СССР.

Розмови про зброєння і розброєння. Чим далі віддалюється світ від закінчення останної світової війни тим рідші та нудніщі бувають празничні розмови про замирення і розброєння. Куди цікавіщі та частіщі бувають розмови і писання на тему майбутніх воєн, підготовки до них та орґанізацію армії. В останніх часах дійшло, головно у Франції та Німеччині, до живої виміни думок відносно питання на яких засадах має бути зорґанізована армія, щоби забезпечити собі найбільшу боєздатність, ударність та швидкість рухів підчас наступу і оборони. Цю виміну думок викликали дві книжки, що майже одночасно появились: Праця німецького ґенералоберста фон Секта про краєву оборону Німеччини і дотеперішного начальника ґенерального штабу Франції ґенерала Деґені про військову безпеку Франції. Озброєний нарід чи професійне військо? — таке питання поставили собі обидва визначні військові. На це питання відповідають вони не однаково. Французький ґенерал обстоює думку, що успішно берегти кордонів держави може лише узброєний нарід, а німецький ґенерал гадає, що „ідея узброєного народу пережилася, що загальна служба військова можлива є лише під умовою вдержання сильної карности у війську, виховання почуття обовязку і посвяти до такого ступня щоби кождий вояк був спосібний на офіру, а цього не можна впоїти в жовніра за короткий час, що його передбачає закон загальної військової служби. Що більше — каже ґен. Сект — досвід 1914—1918 року виявив, що революція зачинається від армії, в якій зосереджені маси, якої члени походять з ріжних суспільних верств і ґруп. Озброєний нарід ніколи не видержував при зустрічі зі зіспоєною, однородною і рішучою значно меншою військовою силою“. До тої думки схиляється поважна частина французької публичної опінії. У французькому впливовому щоденнику „Matin“ читаємо: Німці що присилувані умовами версальського трактату створили свої професійні військові відділи Райхвери і Шуцполіцай уявляють сьогодня куди більшу силу і мають можність куди сильніще і швидше вдарити на Францію ніж ми, хоча маємо армію зорґанізовану на підставі загального побору. Райхсвера і Шуцполіцай („Шупо“) разом з добре вишколеними добровольцями представляє силу біля 400 тисяч прекрасно вишколених вояків. Натомість французька армія має разом 106 тисяч професійних вояків, а з того числа лише 46 тисяч приміщені у самій Франції (решта в кольоніях). Число поборових вояків виносить 240 тисяч, з чого 20 тисяч відпадає на допомічну службу, 40 тисяч до фльоти і північно-африканських ґарнізонів, так що на ділі лишається лише 180 тисяч. Колиж взяти на увагу, що побір новобранців розкладається річно на дві партії то цю суму 180 тисяч треба поділити на двоє. Словом, що боєва сила франц. армії виносить 136 тисяч баґнетів у порівнанні до щонайменше 250 тисячної німецької армії. Друга частина французької публичної опінії гостро заявляє, що справа системи орґанізації армії це справа суто політична і що Франція ніколи не погодиться на орґанізацію професійної армії залежної від якоїсь одної ґрупи чи верстви, відрізаної своїми настроями та орґанічними звязками від решти суспільности. Опріч безсумнівної політичної сторінки справи системи орґанізації армій, має вона ще одну сторінку а саме економічно-фінансову. Військові міністри поодиноких держав ставлять щораз більші буджетові домагання на армії, а при теперішній економічній скруті цих домагань не можна задовольнити. Всі отсі міркування доводять до щораз більшого заплутання і гостроти справу орґанізації та здержання збільшання армій. З великими і чисельними арміями зле, а без них ще гірше і то тим більше коли держави зачинають боятись свойого власного озброєного народу. Видко, що так капіталістичні як теж і соціялістичні держави (на Заході і на Сході) мають для цеї боязні оправдані причини. Та все одно якби вони перед озброєним народом не втікали то ані большевиків ані капіталістів не мине заслужена кара.

РІК I. | Соборна, незалежна Україна, о власних силах! | 1930

ЧИТАЙТЕ Й ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НОВУ незалежну, літературну, політичну, громадську й економічну часопись

УКРАЇНА

яка виходить що тижня у пятницю в Шикаґо, Ілл. під головним редакторством д-ра ВОЛОДИМИРА СІМЕНОВИЧА. Передплата виносить 10 зол. на рік. Адреса Редакції і Адміністрації:

UKRAINIA

812 NORTH DAMEN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS, U. S. A.

Тільки 10 зол. Тільки 10 зол.

Село погибає.

(Лист селянина з Рад. України до селян Зах. Земель).

У нас давно вже селяне змінили лицемірні слова большевицького гимну (інтернаціоналу) правдивими і замість слів „владеть землькой імеем право но паравити нікаґда“ співали кепкуючи гірко самі зі себе: *„владеть землькой імеем право но урожаем нікаґда“*. Тепер вже й так не співають, бо куди нам до співу, коли одинокий клапток землі, що його селянин міг би назвати своїм, це хиба та яма, яку викопати мусить сам для себе перед розстрілом. У вас мабуть село теж не добрує як у вас ходять слухи. Земля ніби Ваша, але ви, разом зі землею — зачуваєм — задовжені і обложені по вуха податками. Однаково значить.

Хочу я вам написати тим разом про ті податки, що їх накладають на нас „товариші“ большевики. Послухайте:

„Єдиний сільсько-господарський податок“, хоч і „єдиний“ але він складає лише десяту частину тих грошей, що їх селянин мусить давати большевикам. Середне господарство платить 20—30 карбованців, трохи заможніще обкладається такзваним особистим податком і платить карбованців 100—200.

„Самообкладання“ це податок, назва якого походить з того, що ніби само селянство себе обкладає. Для прикладу як виглядає таке „самообкладання“ наведу такий випадок: Скликано збори в селі Н. на яких большевицькі ступайки прочитали постанову уряду про самообкладання, в якій ясно сказано, що самообкладатись можна ніяк не менше ніж на 50 відсотків висоти „єдиного“ податку. Після прочитання постанови дали селянам слово. Виступив один і казав, що цього року селянинові не під силу самообкладатись на 50 відсотків, бо і без цього треба понад силу платити на страховку (обезпечення), за облігації позичок (примусових), за землевпорядження (карбованців 30—40 на двір), за „чужетруд“ і т. і. По нім виступив знова комісар і заявив коротко: „Приказано не менше 50 відсотків, нема чого критикувати“. Тоді піднявся старий селянин і сказав, що це ж не є ніяке самообкладання, коли не ми самі рішаємо, а на нас накладають. Почалось голосовання і на заклик „хто за 50 відсотків хай піднесе руку“, — ні одної руки ніхто не підняв. Що з цього вийшло? Пятьом селянам підшили „контрреволюцію“ і повели до міліції, де їх весь час тяжко катували і лише через 20 діб звільнили до суда. За короткий час відбувся суд і присудив по рокові тюрми, або як тут вона зветься — бупру. „Самообкладання всеж таки приняли на 50 відсотків, бо якби не приняли то забралиб ще пятьох. От вам і „самообкладання“.

Позички. Щоб ще лучше придушити село большевицький уряд що року випускає облігації позичок. Це вже не „єдиний“ податок і не „самообкладання, а так просто — наклали на село гуртову суму, а в селі вже розкладають по 40—60 карбованців. І мусиш платити без ніяких розмов. Позичай державі гроші і конець!

Крім вище вичислених драчок треба ще селянинові платити ріжні обезпечення. Треба платити за дитину, що учиться в сільській школі. Не пішов на колгоспівські буряки — плати кару, не зявився своєчасно до сільради — кара, не перечистив зерна на трієрі — кара, не явився на роботу справляти дороги чи містки — кара і т. д.

Хлібозаготівля. До цих усіх драчок ще одна, — найтяща. Хліб якого раньше три чотири роки ніхто не хотів купити, — тепер забирають геть усе до решти і кидають селянську сімю без кусника хліба. Живи як хочеш, або помирай; радянська влада не шкодує. Коли господар не виконає наказу здачі зерна (а наказують стільки, що ніяк не виконаєш) продають майно колгоспам (бо селянин один в другого не купує) а господаря садять у тюрму, або ссилку. Так комуністи ведуть українських селян до соціялізму.

Боремося як можемо, нищимо комуну, але і нашого брата богато пропадає. Та без того нема перемоги. *Ів. Українець.*

ФУТРА

ЗНАЧНО ПОДЕШЕВІЛИ

Користайте в літі з дешевого закупу — у фірмі:

Яків Бернфельд

Високопроцентово затруту **пшеницю на миши пільні** — рівнож всякі інші трутки на щури, миші домашні і інші шкідники по ціні приступній до набуття **в Аптиці під „Звіздою“** Перемишль, Францішканська 24, біля вежі з годинником. При аптиці ДРОГЕРІЯ.

ЦУКОР ТО ЗДОРОВЛЯ

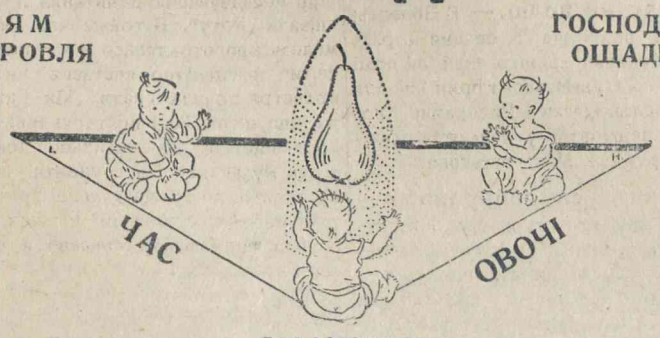

СМАЖИТИ

Пригадуємо сезон смаження добрих конфітур, компотів, соків і мармоляд з ренкльодів, мірабелі, бросквині, райських яблочок, ґлоґу, дереню, ожин, яблок, мельонів, кабунів, сливок, піґв, борівок, помідорів, журавин, рябини і г. д.

По всій Україні.

Північно-Західні Землі.

Відгомін бібрецьких подій: У звязку з бібрецькими подіями в тернопільській слідчій вязниці придержано слідуючих осіб: Тарнавський Мирон, Балиш Осип, Гомовський, Малюца Іван, Борщ Богдан, Залуський Олекса, Кацюмбас Ярослав (Бібрка), Бриньовський Василь, Дзюбинський Єраст, Яцишин Володимир, Чубатий Стефан, Рущак Михайло, Луговий Артим, Романюк Антін і Славко, Лукасевич (Бібрка), Осіньчук Роман. — Справою арештованих у слідчого суді занявся посол Ладика. При цій нагоді не можна не згадати про наше тернопільське старше громадянство а передовсім про наших пань, які повинні почуватись до материнського обовязку прийти з помочею цим молодим хлопцям і бодай дбати, щоб вязні не голодували. Та в Тернополі як раз навпаки, є кому горлати в пресі чи при якійсь оказії про „активізацію“ українського жіноцтва, про його еманціпацію, тільки нема кому на ділі виказати цего. Всі старання молодих, щоб якось наладнати зі старшими комітет допомоги вязням, не довели досі до успіху. Словом пані (Союз Українок) держаться засади „моя хата з краю“... а вязні опинилибся на казьоннім харчі. — Отже нічо було робити молодим, треба було з панен моментально поробити пань і поділити між собою ролі. — І так постачанне провіянтів взяли на себе товариші, а товаришки варення обідів. Обіди варяться в укр. бурсі, але час до часу чується погрози, що викинуть нас з бурси, мовляв наразите ще й бурсу на неприємности.

Відложення громадських виборів. — Вибори до ґмінних і головне міських самоурядів на Волині, які мали відбутися в часі липня—серпня б. р. відложені на неокреслений час.

Загадкова справа. — Ще дня 23. липня ц. р. мав місце в Любачеві такий фак: Того дня відбувалися на любачівській військовій стрільниці вправи в стріляню одного з відділів 39. п. полку. Стріляно сліпими набоями. Однак у одного з вояків Поляка Юліяна Сікори найшлися не відомо звідкіля гострі набої, якими він почав стріляти і „припадково“ поцілив другого вояка Українця Степана Ференца в груди, убиваючи його на місци. Справа „припадкового“ убийства бл. п. Ференца Степана вяжеться дуже тісно з подією, що мала перед тим місце в казармах. А саме у Ференца в скринці найшов одного разу один із підстаршин полку український співаник в якому була вміщена пісня „Ой та зажурились“... Підстаршина казав читати Степанові Ференцові слова пісні, а коли він дочитав її до місця... „задрожить тоді...“, сказав до Ференца: „Уважай щоб ти ще тут не задрожав“. Це чули товариші бл. п. Ференца і вони звязують одну подію з другою. Цікаво, що в тій справі не переведено досі належного слідства, вказуючи на убийника Сікору як на людину несповна розуму. Чому в такому випадку непочитальних людей беруть до війська. Справа є надто поважна аби її можна вважати за неїснуючу. В особі бл. п. Ференца Степана втратила громада доброго і визначного члена, родина сина, а військові товариші Українці сердечного приятеля.

Нагінка на пластову молодь в Бродах. — Українська молодь в Бродах дістала непрошеного опікуна — тайного аґента Хмелевского. Хоч цей „добродій“ має за собою темну історію навязання добросусідських відносин зі злодійськими бандами в Радивилові, то це не перешкодило відограти Хмелевському в Бродах ролі сторожа „чищої цивілізації і культури“. Близькі звязки аґента Хмелевського з директором тутешньої ґімназії Крижанівським дали змогу підтягнутись Хмелевському до висоти і значіння „великого чоловіка“. І зачав цей „великий чоловік“ своє урядовання від того, що змиває бруд своєї душі нагінкою на українську ґімназійну молодь, а зокрема на пласт. Хмелевські і дир. Крижанівський поділились ролями в той спосіб, що Хмелевскі арештує на право і наліво та саджає у тюрму, а Крижанівський саджає учнів на 10—16 годин карцеру за те, коли вони говорять по українськи або наприклад підчас прочитування катальоґу відзиваються замість „єст“ — „є“. — 2.V. 1930 року хтось перетяв дроти на 7-ох телеґрафічних шляхах. Переведено ревізії у всіх священичих домах на провінції, а бурсу в Бродах обставлено поліцією, яка там стояла як день так ніч. Нічого не найдено, але зате скропилося це все на „Пласті“ — мовляв він всьому винен. — В звязку зі засудом Романа Біди і тов. появилися на мурах в Бродах протидержавні летючки. І знова — Пласт винен, хоч на це не було ніяких доказів. В усій тій історії є одно сумне: український катихет тутешньої ґімназії уважав за відповідне долучитись і собі до нагінки на ту саму молодь, якої він хоче і має бути пастирем. Сумно Отче!

Уступлення львівського воєводи. — Львівський воєвода ґр. Ґолуховскі подався до димісії. Уряд приняв його димісію. Причиною уступлення воєв. Ґолуховского мала бути також, як подає львівська „Ґазета Поранна“ акція Української Військової Орґанізації і саботажі в останньому часі. Як наступників Ґолуховского вичисляють полк. Коца або станиславівського воєводу Наконечнікова.

Ревізії й арешти. — *У Вільхівці к. Бібрки* в домі о. Ґабрусевича Северина перевела поліція з Глібович ревізію і арештувала в суботу 23. серпня ц. р. його синів Івана та Володимира Ґабрусевичів, студентів Університету. Польська преса пише, що в них мали знайти багато обтяжуючого матеріялу, який має доказувати їх причасність до УВО. Деякі часописи приписують їм участь в саботажовій акції, инші в нападі на почтовий віз під Бібркою. — *В Бишові коло Сокаля* арештувала поліція Володимира Савчука, Мандюка, Пуру і Сафіяна. „Слово Польске“ пише, що це „банда саботажистів“ яка підпалила фільварок ґр. Тарновского в Бишові. На її чолі мав стояти Іван Савчук. Всіх арештованих відставлено до диспозиції слідчого судді. — Дня 20. серпня ц. р. у звязку з підпалом стирт князя Любомірского *в Городенці* поліція перевела серед тамошньої молоді ряд ревізій та арештів. Переведено ревізію: в Паничевського К., служб. ПСК, та його брата Ярослава, Олейка Р., Семенюка С., ґімн. учнів, Якова і Вол. Сілецьких, Бандурака Вол., Перейми Ст. студ. філ., Дорожинського Л., студ. мед. Сербинського Р. служб. філії Просвіти (де сконфісковано: тризуб, співаник, приватну кореспондецію і амер. „Січ“), Ступара Ів., Березовського Ів., Голинського М. і Хамова Яр. Всіх їх і ще багато ґімн. абсольвентів і пластунів новиків передержано кілька годин на поліції, а по списанню протоколу випущено опріч Березовського на волю. Також переведено ревізію у прив. помешканню Угрина М. дир. Укр. Пов. Кази, допитувано два рази на поліції Бабія В. практиканта ПСК і арештовано Юзькова Теодора з Поточиськ. — В селі *Вівні к. Стрия* поліція перевела ревізію в домі Ів. Микитюка б. Усусуса. Нічого підозрілого не найшли. — *В Бібреччині* у минулому тижні переведено ще у звязку з нападом під Бібркою нові ревізії, а це в о. Курчаби в Острові і в п. Гулеїв і учительки Сапунівної в Городищі. Всюди шукали за зброєю і нелеґальною літературою і дуже велику увагу звертали на ріжні пластові видання і речі. — *У Піддністрянах* і *Острові* поліція придержала два рази Ів. Корчинського. По списанню протоколу його випуще-

но на волю. — Дня 27 серпня ц. р. *перевезено з тернопільської тюрми* 14 поданих у мин. числі арештованих українських студентів і учнів до львівських арештів.

Вийшли на волю. — В Золочеві вийшов на волю дня 25. серпня ц. р. о. Ярослав Мурович арештований за події в Сновичі. — Зі львівської тюрми вийшли на волю Василь Циган і Володимир Кремінецький арештовані у звязку із підпалом фільварку ґен. Мальчевського.

Польська „самооборона“. — У звязку зі своєю нотаткою про богослуження за бл. п. Гриця Пісецького „Львовскі Курер Поранни“ пише, що в цьому богослуженню не хотіло взяти участи населення сіл Чортівці, Вербовець і Гарасимів і що з пімсти за те „українські сепаратисти“ підпалили ці три села. Як довідуємося, все це було зовсім противно. Деякі селяне з цих сіл взяли участь в цьому богослуженню і з пімсти за те підпалили їх села... „невідомі справники“. — Дня 23. серпня відбулося в Тернополі польське публичне віче скликане під кличем самооборони проти акції українського сепаратизму. На вічу ухвалено ряд резолюцій, в яких Поляки домагаються зорґанізовання самооборони польського елементу, скріплення польської експанзії і цівілізації, розвязання всіх українських культурних і господарських орґанізацій і знесення всіх шкіл українських. Віче вибрало Польський Кресовий Комітет, який має вести всю акцію самооборони. — Зараз по вічі знайдено на площі польського „Сокола“ в Тернополі 9 кґ. ґранат „уставлений так, що навіть при легкім потрученню мусівби зараз експльодувати“ (так!). „Льв. кур. Пор.“ пише, що його підложили українські саботажисти“, які... „думали“, що віче відбудеться не в салі Сокола, а на площі. У висліді „енерґічного слідства“ придержано три особи, між ними арештовано одного ґімн. учня Українця. А в ночі зі суботи на неділю (по вічу) „хтось“ (польська преса пише, що це зробили самі Українці, щоби заінсценізувати нові акти „польського терору“) підкинув під стодолу о. кан. Громницького відомого угодовця (польська преса пише „ренеґата і запеклого полякожера) фляшки з бензиною і надпалені плахти. Теж саме зробили „ці невідомі справники“ на майдані „Сокола“. Так, панове з Львовского Курєра Поранного, „робота була шита занадто ґрубими витками“! Так! це була провокація найгіршого роду. Але кожний знає чия. — „Льв. Кур. Пор.“ подав вістку, що цеїж самої ночі члени УВО вдерлися на цвинтар польських жовнірів в Тернополі і знищили хрести і писав що серед польського населення величезне обурення і є „можливість польського „одвету“. Зараз на другий день всі польські часописи відкликали цю вістку, тільки Льв. Кур. Пор. в панічному страху дальше в подібний спосіб маячить. — В селі Красівці коло Тернополя Поляки поставили і посвятили хрест в память „Цуду над Віслов“. В ночі з 19. на 20. серпня невідомі люде зрубали цей хрест і скинули до рова. Ґаз. Пор. пише, що це зробили „Луговики“. Льв. Курєр Пор. твердить „понад всякий сумнів“, що це зробили — учні української ґімназії в Тернополі.

Як звичайно ...Берлін. — У звязку з останніми актами УВО на західних землях і дуже часто самочинних відрухів українського населення проти невиносимих політичних і господарських обставин польська опінія хоче шукати їх жерела аж в Берліні. Польська аґенція Пресс сфабрикувала навіть таку качку, що перед останніми випадками на українських землях полк. Коновалець приїхав автомобілем з Женеви до Берліна і там відбув „відправу“ своїх емісарів та видав їм інструкції і дав багато нових грошей на діверсійну акцію. Між ін. мав сказати: „робіть так, щоби було голосно в Европі й Америці“. На підставі цеї вістки Коновалець тішиться спеціяльною протекцією німецької влади і Німці мають використовувати його акцію для своєї міжнародньої політики. Небаром мабуть почуємо, що акцію УВО підпирають... Китайці, бо після виводів ендецького головача Дмовського український сепаратизм йде по лінії китайських інтересів.

„Гайдамацький бунт“. — Свойого часу розписувалася польська преса про бунт „гайдамаків“ в Марковій к. Підгаєць. В часі обходу 3. мая ц. р. згоріла стодола польського священика і хтось поломив тріюмфальні брами і зірвав орла з хреста. За цими подіями пішла між українськими селянами хвиля ревізій, які не дали ніякого висліду. В дни 4. серпня ц. р. хтось підпалив у цімже селі оборіг поляка Шимка Корчана (тайного аґента в селі). На другий день в селі зявилася поліція, перевела ревізії в селян П. Канюка, І. Сиваника, Н. Королевича і Николи Сиваника. При ревізії не знайдено нічого. За те поліція видала наказ збільшити нічну варту до 20 осіб і держати що-ночі пару коней зі сикавкою на поготівлі. Поліція пішла і в селі було спокійно аж поки місцеві Поляки не влаштували свята „Цуду над Віслов“ в дні 17. серпня ц. р. При посвячуванню памятника „стшельци“ співали „Роту“. В тойже час українська молодь приготовлялася в читальні „Просвіти“ до сценічної виставки і читальняна орхестра почала грати „Ми Гайдамаки“ та інші пісні. Тоді постерункові зі Завалова влетіли до читальні, повидирали з рук музикантів інструменти і повели музикантів до громадського уряду. Притому побили „стшельци“ кількох хлопців. В уряді громадськім списано з музикантами протокол, і забрано їм інструменти. Небаром потім переходив коло посвяченого „помніка“ один місцевий хлопець Павло Семак. За те, що він не скинув шапки перед памятником, скочили на нього постерункові та почали його бити. Побиті цього дня К. Заяць, Гр. Сараба, М. Митанчук, Н. Сабада і П. Кварценюк протестували проти побиття перед комісарем з Підгаєць. Дістали відповідь, що їх ще замало били. Сценічну виставку, яка мала відбутися цього дня заборонено.

Не можна дбати за могили поляглих. — В Плетеничах пов. Перемишляни місцевий господар І. Баран упорядкував 4 могили своїх товаришів бувших стрільців III. бережанської бриґади в одну велику могилу і поставив на ній дубовий хрест. В травні посвячено цей хрест а небаром поліція почала слідство і внесла донос до староства на І. Барана і 6 хлопців, які помагали вкопувати хрест. Всіх засуджено на грошеві кари і вони внесли відклик до суду. Але незалежно від цього староство в останніх днях дало наказ викопати хрест і розкопати могилу до її первісного стану.

УВО .. в „Ділі“. — Польські часописи подають, що в редакції „Діла“ мала зявитися недавно „міліція УВО“ і заявити своє невдоволення з приводу якоїсь нотатки. Перелякані члени редакції „Діла“ мали виявити автора нотатки, а це якогось Лотоцького, співробітники „Діла“. Молоді люде пішли до приватного мешкання цього Лотоцького і там побили його. Кажуть що причиною побиття мало бути невідповідна, без коментарів за найгіршого роду польською бруковою пресою подана „Ділом“ нотатка про обставини смерти бл. п. Гриця Пісецького.

Забирають хрести на постерунок. В Маґдалівці пов. Скалат похоронений старшина армії УНР Іван Білецький родом з Вел. України, який згинув у 1920 р. у боях з більшовиками. На його могилі стояв деревляний хрест. З часом він спорохнявів і місцеві громадяне справили новий залізний хрест, поправили могилу і поставили на ній цей хрест на підмурованню. В червні ц. р. перед посвяченням хреста поліція забрала цей хрест на постерунок і зробила донос на тих що справили хрест. Староство позасуджувало їх на грошеві кари згл. арешт. Засуджені відкликалися до суду, а коли цей також видав засуд відкликалися до Найвищого Суду. А хрест стоїть досі на постерунку поліції.

Радянська Україна.

Специ для стягання збіжжа. — У звязку з катастрофальним станом маґазинування збіжжа радянський уряд постановив делеґувати спеціяльних інструкторів для керування акцією стягання збіжа від селян. Таких спеців вишлеться до найбільше загрожених областей.

Положення в Донбасі. — Труднощі на робітничому фронті у великому вуглевому промислі зростають щораз більше. Проби заступити робітників селянами не дали очікуваних успіхів. Часописи пишуть, що „нові робітники скоро пізнають роботу і совісно виконують свої обовязки“. Але з ґрупи 417 селян спроваджених недавно до копалень селян залишилося тільки 175 осіб. Решта втікла. Зі Сибіру доносять, що продукція тамошніх копалень вугля також паде. В останньому часі винесла ця продукція тільки 52 відсотки продукції передбаченої пляном.

За межами України.

Український посол в Канаді. — При виборах до канадійського парляменту які відбулися в дні 28. липня ц. р. у провінції Альберта вийшов послом Українець Михайло Лучкович з рамени фармерської партії. Посол Лучкович родом з Лемківщини виїхав до Канади ще тринацятьлітнім хлопцем і там покінчив школи. Своїми досьогоднішніми виступами в парляменті він звернув увагу парляменту на українську справу. — Загально в останніх виборах в більшости канадійські Українці, які йшли з ліберальною партією потерпіли невдачу. Сьогодні мають перевагу в парляменті консерватисти.

Т-во „МЕДИЧНА ГРОМАДА“ у Львові.

Виділ Т-ва „Медична Громада“ подає отсим до відома всім заінтересованим, що услівя приняття на медичний факультет Університету Я. К. у Львові є слідуючі:

Подання треба вносити на приписаних бляннкетах від 1. до 10. вересня ц. р. до Деканату при вул. Маршалківській в приписаних урядових годинах. До подання долучити: 1) Свідоцтво зрілости в оригіналі, 2) Свідоцтво з VII. і VIII. кляси ґімн., 3) Метрику уродження, 4) curriculum vitae (короткий опис життя). Якщо ґімназійний абсольвент має якусь перерву по матурі, то мусить долучити свідоцтво моральности. Ті студенти, які переносяться з іншого університету, долучають свідоцтво відходу. Всі ті, які мають військові (польські) документи, повинні їх теж долучити. Крім цих залучників кожний кандидат мусить предложити посвідку університетської лікарської комісії (гляди стаття вище).

На приняття можуть в першій мірі рефлектувати сини або доньки лікарів, а дальше ті, що зложили іспит зрілости з відзначаючим поступом. Всяких інформацій в справі приняття і вписів уділювати муть дижурні М-Гди у власній домівці при вул. Супінського ч. 21 (Акад. Дім) щоденно від дня 28. серпня до 10. вересня ц. р. в годинах між 10—12 перед пол. — Всі ПП. Товариші, котрі будуть вносити подання о приняття на мед. студії, нехай у власному інтересі зголосяться в Т-ві „Медична Громада“ в поданих урядових годинах. Всіх неприняти на медичний факультет у Львові, проситься подати нам особисто або листовно зараз після полагодження їх подання такі дані: імя і назвиско, рік уродження, де кінчив студії, з яким успіхом здав матуру і мотиви відмовного полагодження.

ЗА ФЕРІЙНУ КОМІСІЮ:

В. Остап, голова. *Р. Кузів*, секретар

Виділ „Укр. Студ. Громади в Кракові“ подає до відома отсі інформації про Високі Школи в Кракові:

На Університеті Ягайлонськім крім виділів фільософічного, правничого, медичного, рільничого та теольоґічного існують ще фармація при виділі фільософіч., 2-літня політична школа, „студіюм“ фізичного виховання, одно згл. дволітний Вищий Коопер. Курс, універс. школа „pielęgniarek i higienistek“, дволітний курс огородництва.

Вписи на виділи фільософічний і правничий тревають від 15—30 вересня, до яких треба явитись особисто, предкладаючи слід. документи: свід. зрілости, метрику, короткий життєпис, ев. документи військові, свідоцтво моральности, якщо між матурою згл. поперед. студіями зайшла перерва, дві знимки. Якщо рефлектується на розложення на рати унів. оплат належить долучити свідоцтво незаможности.

На виділ медичний (адреса: Деканат виділу медичного, унів. Ягайл.), студіюм фізичного виховання (адр. Studjum Wychowania fizycznego — Grzegórzecka 16), студіюм фармацевтичне (Ольшевського 2) та рільничий виділ належить внести перше письменне подання в часі від 1—15 вересня з залучниками як повище.

Вписи на кооп. курс тревають до кінця вересня, на політичну школу до кінця жовтня.

„Студіюм“ фіз. виховання складається зі „студіюм“ повного і упрощеного. Обидва тревають по 3 роки з тою ріжницею що повне не може бути получене з іншими унів. студіями, підчас коли студіюм упрощене є призначене для тих, що бажають одержати кваліфікацію додаткову з области фіз. виховання побіч іншого предмету головного. До подання з залучниками як повище, є вказаним долучити відповідні посвідки фізич. справности, виставлені учителем руханки, спорт. товариством і т. п. Близші інформації про студії фіз. виховання подає т. Красник Іван ул. Бушковицька 6, Перемишль, з інших ділянок т. Ничай Володимир, Калуш, Загірська 64, а від 15. вересня ц. р. уділятиме відповідних інформацій відносно вписів Виділ У. С. Т. на щоденних дижурах в університеті.

Вписи на оба виділи Гірничої Академії (гутничий і гірничий) до 15. IX. письменне подання о приняття, відтак особисті зголошення у Декана в днях 23. і 24. IX. ц. р.

ЗА ВИДІЛ У. С. Т.:

В. Ничай, голова.

Скарб полоненого.

Була весна 1921 року. Перший транспорт військових полонених вертав до Батьківщини. На пограничній стації висипалась з потягу товпа людських тіней, зарослих, понурих, що дивились з під лоба. Ще не вірили, що дійсно є в Батьківщині. Ще не освоїлися з свободою. Кождий сильно притискав до грудей клуночок з рештками добутку — нужденний маєток жебрака. Коли для дезинфекції розглядали оден з сих жебрачих клуночків, знайдено межи лахманами білля, подертих онучок, кавалків шнурка, заржавілих гвіздків, завинуту в брудній шматці жменьку якогось сірого порошку з дуже підозрілим виглядом. Що це є? — спитали здивовано посідача сего „скарбу“? То цукор! — гордо відповів. — Ховаю той запас на чорну годину, колиб тяжко захорував... Санітари переглянулися. Яким страшним досвідченням та хитаючася на ногах тінь чоловіка дійшла до такого культу цукру! Жмені брудних цукрових окрухів носив при собі, як евангеліє, як талісман, що вилічать його з найтящої хороби. Де-ж жерело тої віри? Може була вона злудою? Блудним маяком змучених нервів і порожного мозку?

Найменше! Мозок правда нераз заводить, нерви не видержують, змисли запоморочуються, але самозаховуючий інстинкт є непомильним. Той інстинкт казав нужденному полоненому шукати осередка життєвої енерґії там власне, де вона знаходиться в сконденсованому виді, що його дуже легко присвоює собі орґанізм, в виді, котрий можна переховувати необмежений час, що не підлягає зіпсуттю, як мясо, хліб або яйця. Вірив, що та жменька цукру може в рішучій хвилі бути ратунком для вичерпаного орґанізму. І для того заздрісно його ховав, як нетикальний скарб, як желізний капітал життєвої енерґії.

Кінотеатр „Редута“ в Народ. Домі ул. Костюшка 3 від 25|VIII: *Президент.* В гол. ролі І. Можухін. — Від 29|VIII: *Людина з минулим.* В гол. ролі Конрад Вайдт.

Надіслане.

Стоматольоґ-Дентист
Др. Степан Дмоховський
б. лікар дентист. Поліклініки у Берліні
ЛЬВІВ
вул. Сикстуська 35. Тел. 79-72.
Прецизійна техніка дентистична. — Корони порцелянові. — Апарат Рентґена.

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ
ординує у внутрішних і жіночих недугах
в Перемишлі, ул. Францішканська 37 II (площа на Брамі).
КВАРЦЕВА ЛЯМПА. ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ.
Просвітлювання Рентґеном.

Стоматольоґ-Дентист
Др. мед. С. ФЕЛЬЗЕН
повернув і ординує як звичайно
в Перемишлі,
ул. Францішканська 37. (Площа на Брамі)
ТЕЛЕФОН 125.

Семинаристка, дочка священика, пошукує лекції або шиття. — К. Ленчиківна, Чорна п. Устрики дол.

НА ШКІЛЬНІ **МУНДУРКИ** НА ШКІЛЬНІ
ДЛЯ ПАННОЧОК:
Попеліна піввовн. від зл. 2·80 Шевіоти від зл. 4·—
„ шовк. „ „ 3·50 Бостон вовн. 140 цм. „ „ 6·—
ДЛЯ СТУДЕНТІВ:
Шевіоти вовн. від зл. 15·— Камґарни від зл. 21·—
ПОРУЧАЄ
МАНУФАКТУРА
ДІМ ДОБРИХ ЯКОСТЕЙ
Перемишль, Ринок 2. Перемишль, Ринок 2.

Erektor Otto F. Hamanna, Gdańsk
Панам посідаючим мій Еректор охотно уділяю Поради

Проспекти, опінії лікарські і відборців, уряд потверд. подяки за пересл. 50 сот.

АПТИКА **під „ЗВІЗДОЮ“**
Й. МАШЕВСЬКОГО
Вл. Мр. Кароль Візель.
ПЕРЕМИШЛЬ, вул. Францішканська (біля міської вежі).
При Аптиці ДРОҐЕРІЯ. При Аптиці ДРОҐЕРІЯ.

Ученики середних шкіл в Перемишлі знайдуть в ясних і соняшних комнатах приміщення і добірний харч. — Зголошення приймає М. Марко, Українська Щадниця.

Женщини здорової і чистої до ведення дому шукаю. — Зголошення до Адміністрації часопису під „Заняття“.

Першорядна робітня футер Юліяна Глушевського — Львів, вул. Коперника 16 II. п. — виконує всякі роботи з обсягу кушнірства: плащі кримські, сельськінові, футра мужеські, як також всякі роботи ґалянтерийні.

Фортепяни, пяніна, гармонії
краєві і заграничні — на ріжні ціни продає, міняє, поручає, купує уживані — фірма:
Ч. Міщанковський
вул. ПЕТРА СКАРҐИ ч. 10.
ПЕРЕМИШЛЬ.
Рівночасно приймає строєння і всілякі направи, — як в місци так на провінції.
Виконання солідне! Ціни умірковані!

ПІТ І НЕМИЛИЙ ЗАПАХ з РУК, НІГ і ПАХ

Вистерігатись наслідувань подібних назв.

Купуючи паперці до курення „КАЛИНА“
з одинокої української кооперативної фабрики „Будучність“ в Тернополі.
Причиняється до розросту рідного промислу і дає заробіток українському робітництву

Уживайте
ЕЛЕҐАНТ
бо се найліпша паста до обуви і своя
ЛЬВІВ, Кордецького 51.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ“

За редакцію відповідає Володимир Зиблікевич. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.